

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, Laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények külföldön öv. Kirchnerné felvetőli és rendelő irodájában (az Andrássy-szuter és iskola-utca sarkán lévő Kúliás-féle házban) is átvetetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felölös szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszömlélások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számíttatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

3. évfolyam.

Vasárnap 1894. évi augusztus 5-én.

31. szám.

Versecz 1894. aug. 3.

A nemzetiség megszilárdításában keresheti a magyar szebb jövőjének egyik biztos zálogát. A közvélemény napról napra jobban elismeri ez állítás igazságát s már is mintegy irányelvűvé vált hazánkban a magyar nyelv általánosításával együtt járó megerősítése.

Nem nemzetek tekintetben példaadólág és serkentőleg hatottuk politikai befolyásos tényezőinkre, kiknél mindinkább mélyebb gyökeret ver a hogy nemzet és nyelv hazánkban egységes fogalom. Az állam eszmét kifejezni a nyelv terjesztése nélkül meddő dolog s viszont, eszméknek együtt kell járniok s hódítaniok, mert az állam nem lehet állami nyelv nélkül. Az államnak ugyanis elengedhetetlen kötelessége az állami nyelv érvényesítése érdekében minden törvényes eszközt felhasználni s egyuttal arról is gondoskodni, hogy annak megtanulása végett az ország minden ajku gyermekének módja s alkalma legyen. Ebből aztán önkényt következik, hogy a magyar nyelv művelése s terjesztése nemcsak a nemzeti szellem természetes munkája, hanem egyuttal jelentékeny politikai feladat. Nyelvünk az irodalomban fejlődik s éri el tetőzetét. A mi nemzeti irodalmuk fejlődése és izmosodása szembetűnő. A tu-

dományszakok s művészeti ágak mindegyikében jeles művelőkre mutathatunk. Szóval, előre haladásunk kétségtelen bizonyítéka a kultúrára való képességünknek.

Még alig néhány év s ezred éve lesz, hogy a magyar messze keletről e földre jött és véres küzdelmek után e hazát alkotá.

Valjon e nemzet megnyugvással tekinthet-e vissza a nagy időszakra, melyet itt töltött, valjon a magyar név nem szenvedett-e esorbát s megfélelt-e hivatásának? Ez a kérdések kérdése.

Mi emelt fővel önértetes férfiasággal mondhatjuk, hegy: igen. A magyar faj fennmaradt s az emberiség történetében számot tesz. Bebizonyította, hogy államképző ereje van, tetteivel s szívósságával megmutatta az életképességet s hogy a műveltségre s haladásra érettsége van. Az ujjor küszöbén, mely tele van követelésekkel, a a nemzet kibontakozott primitív állapotából s jelenleg már egy sorban igyekszik mőködni a nyugoti művelt nemzetekkel.

Közös érzés heviti keblünket: a magyar művelődés szeretete. Igaz, hogy a tudomány nemzetközi, az a világe, az emberiségé, mely világító toronyként áll az országok s nemzetiségek felett. Minden ajk külön fejte ki sajátosságait, mindegyiknek megvan individualitása, mely szerint a tudomány általános szempontból fogja föl, de egyszer-

smint hazai czél érdekében érvényesíti. A magyarnak is meg vannak külön nemzeti-ségi sajátosságai, megvan egyéni típusa.

A tudományoknak magyar nyelven művelése lebegett jelesebbjeink előtt már a mult században, míg a mostaniban, Széchenyi, a magyar akadémia megalapításával teljesítette a nemzet régi kívánságát. A tudományokat nemcsak magyar nyelven terjeszti az akadémia, hanem részt vesz azon törekvésekben is, melyeknek a tudomány legfontosabb vívmányait s újabb haladását köszöni.

Nemzeti feladat tehát az irodalom, mert a nemzet nagysága nem a nemzet számerejétől függ, hanem az értelmiség mennyiségétől.

Az emberiség ily irányban halad s kétséget nem szenved, hogy a magyar nemzetnek nagyobb érdeklődést kell tanusítania jövőre az irodalmi termékek iránt, mint eddig. Nem egyesek pártfogásától, hanem a közrészvételtől függ ugyanis az irodalom fejlődése.

„Ápolás nélkül, mondja Eötvös szabadon fejlődött a magyar irodalom, mint a fa az erdőben, mely növést csak a csira épségének és a föld termékenységének köszöni s mégis e fa nem termette máris oly gyümölcsöket, melyekre büszkeséggel mutathatunk?

Tárca.

A „gróf úr“.

— (Humoresk.) —

Nem vagyok nagyravagyó ember. Megelégszem naponként egy spriczerrel, s a legnagyobb boldogságom, ha estenként a „Fehér medve“ kertjében kibicizelhetek a kalabernél. Ezen kéjben uszhattam sokaig, s usznék talán még most is, ha egy kellemetlen incidens tonkre nem tette volna kedvteléseimet. Nekem tudniillik egy eladó leányom van. Nem panaszkodom érte, hisz ez mar öreg hiba a világon. Beletörődtem lassankét. Mikor az anyjukkál arra a kellemetlen felfedezésre jutottunk, hogy a Milecsi „balra képes“, megkezdődött az én gyötrelmes korszakom. Annyira kistaffiroztak először, hogy balsejtelmeim kezdettek kinozni, nem rajtam akarnak-e túladni? Frakkot kellett csináltatnom a vizitelesekre. Császár kabátot a balokra, s „gérokkot“ a koresma számára. A pipáimat számúzték, mert ez nem kellemes az udvarloknak. Ellenben török esibukot rendeltek, rózsaszín hálókabattal. A „tyuk residencia“ ismét atalakított hintóvá, a melynek az érdemekben megöszült Rigó és Csárdás lett a hordozója. Több ilyen kellemetlen reform lépett hazánk belügyében életre.

Jartuk, a balokat. Zsur-fixeket adtuk, s

melyeken a czimer játszotta a főszerepet a Janesi gyerekekkel együtt, a ki kanászból lett belső lakáj. Elmentünk fürdőre. Milecsi rosszul nézett ki, szüksége volt reá a „jövője érdekében“. Ittuk a kúra vizet, megmáztunk egy pár hegyet, a mitől azután mind a hárman igazán megbetegedtünk.

Volt udvarló is elég. De egy sem „partie képes“. Az anyjuk igen valogatós. Neki holmi járasbíró, lódoktor, hivatalnok nem imponál. — Milecsi regényes természetű. Ő orosz gróft vagy japáni herceget akar csak. Így ismét haza kerultunk a fürdőből, a mire mind a hárman azt mondtuk, hogy igen élvezetes volt.

Kezdődött a szemle második része. Nyári estenként sorba vettük a kávéházakat. (Csak a „Fehér medvét“ nem.) Szóval Milest a kirakatba tettük.

Egy este ép a „Stefania“ volt programon. Igen szép kert, diskkrét szunyog csipések, szemtelen szöke pinczerek és hamisított italok. — Akkor valami különös lehetett a levegőbe, a mit a költők „ozon“-nak neveznek, az anyjuk meg „andung“-nak, mert a Milecsi szokatlanul abrándosan nézett maga elé. — En bele mélyedtem a „Herko Pater“ olvasásába, mint egy jámbor muzulmán bele törődve a változhatatlanba, az anyjuk „szemlét tartott“, Milecsi pedig a cigány zenétől sirt. Egyszerre kétfelől ragadják meg karjaimat, belekapaszkodnak, s

ezt sugják ittasan füleimbe: „Nézd!“ (T. i. az anyjuk és a Milecsi.)

En néztem, de absolute semmi ujjat nem láttam.

„Ott ott“, lehellik felizgatva.

En elnem képzelttem micsoda nézni való van ott? — Végre megtudtam. Egy ur aki Champagnert ivott. Egy magas barna ur, olyan orosz kinézéssel. „Már egy félórja fixirozza a Milest“. Ez a mi emberünk Orosz gróf! Milest te szerencés cukrocskam! Nézd, milyen édesen tekint feléd!“ — Tényleg a champagneros ur szemtelenül bámulta Milest.

Az anyjukkál nem lehetett beszélni. Ő már a nisínovgorodi kastélyban szabaditgatta fel az orosz jobbágyokat, már látta a „két papucos“ czimerekkkel diszitett lakájokat, szánkázott a czárral Péterváradon és korcsolyázott a Névan.

„Egy valóságos gróf“ mondá, „hisz champagnert iszik!“

A főrésze a dolognak persze reám hagyott. Meg kell ismerkednem vele. Hívjam meg, szólítsam öcsémnek, s a legközelebbi alkalomkor legyek „per-tu“ pajtás vele. Kiadatott a parancs, hogy hozzam oda az asztalunkhoz. Szép szóval, erőszakkal — mindegy.

En, ki a házibéke kedvéért mindent feladotam, erre a feladatra is vállalkoztam. — A pinczérrel oda küldtem névjegyemet. Nem ismer azt üzente vissza. Ez egész természetes.

Nemzetiségünket is csak akkor vagyunk képesek állandóan biztosítani, ha a tudományos működésben s minden téren hol a közművelődés nagy küzdelmei folynak, helyünket becsülettel betöltjük. Ez a mi legszentebb feladatunk. Nem elég nemzetiségért lelkesülni, hanem azon feltételeket is hazafias kötelességünk gyámolítani, a melyektől nagyrészt szebb jövőnk függ.

Mi, mint kisebb nép, első sorban irodalmunk művelésére, mint létfenntartóra vagyunk utalva, hogy a nemzeti tudományosság előmozdítását a világműveltség meghonosításával kössük össze. Ha ezt tesszük, akkor égető szükségnek felelünk meg s azzal elősegítjük nemzetiségünk önfenntartását.

E cél sikeres előmozdításában részt vehet a nemzet, minden ajku fia, mint a haza közös gyermekei, kiket hozzánk közös nemzeti érzés s egy ezredévi multunk emlékei csatolnak. A szép időt együtt élte a nemzet minden fia, a balsorban is osztozott a hű rész s a nagy nemzeti törzset egységes érzet szálta meg már több alkalommal, ha a haza veszedelemben forgott.

Ez egységes érzés, a hazaszeretet, nyelvünk és irodalmunk ápolása és pártolása lelkesítse továbbra is az ország művelt lakosait s akkor a törekvésnek egységes kapcsa a kitűzött célhoz mind inkább közelebb fog minket juttatni. Az utókor pedig hálával emlékszik meg majd azokról, kik az irodalomért lelkesülni, tenni s áldozni tanítanak.

Napi hírek.

Eljegyzés. Schober Károly a nagyikindai gőzmalom részvénytársaság pénztárnoka a mult napokban Verseczen eljegyezte Pfahler Sofia k. a. Gratulálunk!

Esküvő. Takács Gyula főrealiskolánk tehetséges professora f. hó 18-án fogja a helybeli rom. kath. templomban oltárhoz vezetni Hatz Irén k. a. a verseczi hölgykoszorú egyik bajos virágát. Sok szerencsét az új parnak.

Fényes esküvő. Waldherr József magyar kir. allami főreal isk. tanár, Versecz város közigazgatási előadójának viruló kedves leányát Vilmát, a mult szombaton vezette oltárhoz Gettmann József takaréks

Én nem voltam még soha Nisninogorod felé. Erre én mentem oda, s bocsánatot kértem, az arca nagyon ismerős stb. Igen előkelő hajlongott, s kért foglalnék helyet. Nagyon derék ember volt. Grófnak mutatta be magát. Mégis tehát az anyjukomnak jó szeme van. Mar a harmadik pohárnál összecsókolóztunk, pertuk lettünk. Oda vittem az asztalunkhoz. Hagytuk, hogy a Milcsinek udvaroljon életre halálra. (Én lattam mint szorongatja a szemtelen, leányom kezét, de nem szóltam, a házi béke kedvéért.) Ittuk a „Veuve Cliquot.” Haza kísért bennünket, s kért, hogy másnap meglátogathasson. Örültünk. Távozas közben névjegyet a kezembe nyomta. Beérve a világosságnál következő név tűnt elő:

Gróf Sándor, az I. magyarországi pezsgő gyár utazó ügynöke. **Sincerus II.**

A Marillavölgy.

Több mint husz év óta hegyek közt kestem üdülésemet s többnyire talalom is. Tehetségem ösztönöm kielégítésére színidei barangolásomat mindig arra is használtam fel, hogy az utamba eső minden néven nevezendő gyógyhelyekkel megismerkedjem. — Különösen szükséges ez a klimatikus gyógyhelyekre nézve annak, a kihez sokan fordulnak nyári tartózkodás tanácsa végett. A gyógyforrások javait nem a helyszínén, hanem könyvekből,

pénztári tisztviselő. Az esküvőn nagyszámu előkelő vendég jelent meg, kik több mint 20 kocsin vonultak a rom. kath. templomba, hol az esketési szertartást Ftndő Lászlóffy László esperes végezte, s lendületes beszédet intézett az új párhoz. Este a vendégszerető örömapa házában gyűltek össze a vendégek fényes lakomára. Ez alkalommal az első tosztot magyar nyelven az új pár egészségére Perjéssy Lajos főreal isk. tanár, a család régi barátja mondta. Több üdvözlő sürgönyt olvastak fel. Fel kell említenünk azon körülményt is, hogy a lakodalmat megelőző este a férfi dalárda sikerült szerenáddal lepte meg az új párt.

Báró Stojanovich István temesvármegyei lacznási nagybirtokos mult hó 30-án vezette oltárhoz báró Nyáry Karola kisasszonyt, báró Nyáry Adolf, József főherceg elhunyt főudvarmesterének leányát a budai szerb templomban. Nyoszolyóasszonyok voltak: gróf Bisingen Ernőné és báró Nyáry Béláné, nyoszolyóleányok: Nyáry Olga és Livia bárónesek, az arának nővérei és Nyáry Margit és Róza unokanővérei. Az esketési ünnepélyen ott voltak: gróf Bethlen András, gróf Bisingen Ernő, báró Kussevich Szvetozár és báró Nyáry Jenő főrendiházi tagok, báró Nyáry Béla országos képviselő, báró Nyáry Sándor és László, Damaskin Arzen nagybirtokos, báró Stojanovich Gy. és Ivánka Zsigmond, valamint több előkelőség a fővárosból, Hont és Temes megyékből. Esketés után, mely fényes szertartással ment végbe, a mintegy 40 személyből álló nászkíséret kivétel nélkül diszmagyarban lakomára gyűlt össze a Hungaria szállóban, a hol gróf Bethlen báró Kussevich, báró Nyáry Jenő s László és Rostaházy krisztinavárosi esperes mondtak felköszöntőket. A lakoma végeztével a nászutra induló fiatal házaspárt az egész társaság kikiértte a vasútra.

Tenyészállat-kiállítás Verseczen és Lippán. A temesmegyei gazdasági egyesület által Verseczen rendezendő tenyészállat-kiállítás határnapja a kiküldött bizottság által f. évi szeptember hó 16-ik napjára tűzött ki. Bizottsági tagok: Seemayer János kir. tanácsos, polgármester, elnök. Beniczky Atilla földbirtokos, Bodó L. városi rendőr-kapitány, Waldherr József közigazgatási előadó, jegyző Nagy Lajos, egyleti titkár. Ezen kiállításon díjak kiosztatnak: a megyei állattenyésztési alaphól 50 drb és az egylet pénztárából 200 drb korona. A Lippán tartandó hason kiállítás hihetőleg szeptember hó 30-an fog megtartatni

A verseczi férfi dalárda f. hó 18-án kirándulást tervez Orsovára, a vaskapuhoz és a Herkulesfürdőbe. Jelentkezni lehet Gábor L. egyleti pénztárosnál.

Parkünnepély. A mult vasárnap megtartott parkünnepélyt korántsem látogatta a közönség oly mérvben, mint a minőt e közcélú s valóban szép eredményeket felmutató egyesület megérdemelt volna. A rendezők pedig minden főlük telhető megtertek az ünnepély érdekében, különösen este diszítették fel pompásan a park jó karban tartott utait. Itt is az volt

a vizek vegyi sajátságaiból meritjük; elküldhetjük betegeinket Carlsbadba, Szliácsra, Kissingenbe, Lipikre bátran a nélkül, hogy ott letünk volna; noha itt is bizonyára czélszerűbb a helyi viszonyokat ismerni, hogy a hasonló hatású fürdők közt az egyénileg megfelelőbbet választhassuk. De égálji gyógyhelyekről alapos véleményt szerezni, a beteg szükségleteivel pontosan összemérni s így a korállapot és a gyógyeszköz közti kongruatiót javaslatilag meghatározni, személyes, sőt többszörös ottlét nélkül lehetetlennek tartom.

Megismerkedtem utjaimban a svájci és összes ausztria Alpesek majdnem minden zugával, ismerem Kárpataink nagyszerű klimatikus triását, de csak mult nyár végén volt alkalmam néhány napot a Marillavölgyben tölteni. Kötelességemnek tartom a kartársakkal ott szerzett véleményemet közölni, és jót tesz szívemnek, hogy egy hazai gyógyhely irányában ezt valóban kedves kötelességemnek tartatom.

Ép úgy mint Szliács nemcsak a honi, hanem a külföldi vasas fürdők is specialitásnak mondható, ugy Marilla is véleményem szerint, helyi viszonyainál fogva valódi climatológikus különlegesség. A déli Alföld izzó katlanából egyszerre felemelkedő hegylanczolat ölében fekszik 2500 lábnyira az Adria szine felett. Ezen jelentékeny magassága, mely csak 500 lábnyira marad vissza Tátrafüred mögött, délies fekvése és az alatta elterülő bánáti róna melege által

a tanúság, hogy a schablon szerinti egyformaságot mi hamar megunja a mi verseczi publikumunk, s mindenkor valami újat vár és kíván.

Hypodrom társaság. Nagy Antal 30 első rendű tagból álló művész társasága a kis piácson a mult csütörtökön nyitotta meg előadásainak sorozatát.

B. József gondolatolvasó és mint magát hirdeti: csodaember és arczismerő ma tartja előadásait reggeli 8 órától esti 8 óráig a „Két Kulcs” vendéglőben, I. földszint 7. sz. a. A lapok elismerőleg nyilatkoznak róla. Bővebb felvilágosítással szolgál lapunk tuloldalán a hirdetés.

A délvidéki színészövetkezet jövő évi szini évadjának megállapítása, társulat választás s egyéb folyó ügyek elintézése céljából a lugosi magyar színügygyámoló egyesület a mult szombaton közös értekezletre hívta meg Nagy-Becskerek, Versecz, Pancsova és Fehértemplom városok kultüregyleteinek képviselőit, városunk magyar nyelvterjesztő egyesületét Dr. Seemayer Karoly elnök és Perjéssy Lajos titkár képviselték. A gyűlésen Péczely kir. törv. elnök elnökölt Dr. Dengi egyleti titkár részletesen ismertette a mult évi sziniévad lefolyását, az egyes városokból beérkezett jelentéseket, melyekből kitűnik hogy a Füre di igazgatása alatt álló szintársulat a szövetségelt városok valamennyiében ritka anyagi és erkölcsi sikert ért el s ezen alapon, elhatározza az értekezlet, hogy a jövő sziniévadot szintén Füre di igazgató társulatának engedje át. A szintén jelenlévő szinigazgató betereszti a műsort és az új tagok névsorát. A primadonna Bácskay Julcsa és a most már teljesen egészséges Fejesy Lidi lesz, szerződöttette a direktor Holeczy k. a. is, ki jelenleg a fővárosban aratja babérjait. A sziniévad szeptember 1-jén kezdődik Pancsován, folytattik Nagy-Becskerek, Lugos Verseczen és bevezetetik Virágvasárnapjan Fehértemplomban. A pontról pontra megvitattott szerződés szövegezés megállapított. Nincs most mar tehát egyéb hátra, minthogy a szövetségelt városok szinügyi választmányai a bérletgyűjtést kezdjék, s biztosítsák, úgy mint a mult esztendőben, a magyar színészet megélhetését.

Az új országház. Az új országház, melyet 1885-ben kezdtek el építeni Budapesten a Dunaparton, mar annyira elkészült, hogy csak a fedele, tornyai és kupolái hiányzanak. Hogy a palota hatalmas nagyságáról fogalmat nyujtsunk e lap t. olvasóinak, elmondjuk róla a következő adatokat: Az épület 270 méter hosszú, 120 méter széles, tehát 17 ezer négyzetméternél többet foglal el, vagyis csaknem három kataszteri hold maga az épület. Falai magassága 25 méter, kupolája 95 méter magas lesz. Van rajta 700 ajtó, 2000 ablak, 45 millió darab téglát és rengeteg sok terméskövet használtak fel hozzá. Építési költsége 15 millió forint. Ha e palota kész lesz (a milleniumra késznek kell lenni) méltán fogja az ország nagyságát és hatalmát jelképezni. Minden magyar büszke lehet rá. Így is kell ennek lenni, az ország hazának, a hol a nép képviselői alkotják

igen üdvös kompenzációt nyer, úgy, hogy ritka hegyi levegője sokkal enyhébb, mint magassága sejtetné, a környező mértföldeknyi fenyvesek természetes nedvességük által ezen enyhétséget lényesen emelik. A zsongító és üdítő magas levegő ez által elveszti különben izgató hatását, a környező forró lapályosság s a végtelen erdő nedvessége kiváló fokban egyenlőssé teszi a hőmérsékletet a nap és éj különféle szakaiában, a mint Hoffenreich dr. ottani orvos önregisztráló, tehát hamisítatlan hőmérői tábláiból meggyőződtem. Ez által gyenge szervezetekre nézve elesik azon kellemetlen ingadozás a reggeli, esti és nappali hőfokok közt, a mely ily magaslatokon különben el nem kerülhető.

Ezért is tudó- és szivbetegeknek, idült hurutokban szenvedőknek, vesebajosoknak jobb helyet alig ajánlhatnék. Ilyenekre nézve a valódi alpesi magasságok, köztük Tátrafüred, többnyire nagyon izgatók, az enyhébb subalpin helyek, a hová hazánkban sokan eljárnak, Aussee, Ischl, Reichenhall, nem birnak zsongító levegővel, de annál több esővel, mely a betegeket napokig a szabad levegő élvezetétől és üdvös testi mozgástól megfosztja. Az eső aránylagos ritkasága azon gyógyhelyekkel szemközt kiváló előnye Marillának. Idegbetegek közül azokat, a kik még kellő ellentámasztási képességgel birnak, ezentul is inkább fogom küldeni Tátrafüredre, az Alpesek magasabb helyeire, vagy az Északi-tenger partjaira. Nagyon izgékony vagy kimerült vérszegény neurasthenias egyének jobban

a törvényt, kell az országban a legrészesebb és legnagyobb palotájának lennie.

Allandó menedékházak nevelőit képző tanfolyam. A nagyméltóságú Vallás és Közoktatásügyi m. kir. Miniszterium f. évi 1926. számú magas rendeletével megengedte, hogy Temesvárott a Józsefvárosi Fröbel-féle óvoda mellett az allandó menedékházi dajkák képzésére hat hónapos tanfolyamra létesítsék. Ezen tanfolyamra jelentkezhetik minden 18-50. év közt levő nő, ki legalább az elemi iskola hat osztályát elvégezte, magyarul beszél s legalább egy a vármegye területén divó más nyelvet is ért. — A felvétel iránti kérvények folyó évi aug. hó 25-éig Temesvármegye kir. tanfelügyelőségéhez benyújtandók. — A kérvényhez mellékelni kell: keresztlevél, községi erkölcsi bizonyítványt, iskolai bizonyítványokat s esetleg szegénységi bizonyítványt, végre nyilatkozhat arról, hogy felvétel és a tanfolyam sikeres bevégezése esetén folyamodó tényleg állandón menedékház nevelésével fog foglalkozni. — Feltétel továbbá az egészséges testalkat, s jó zenei hallás mire nézve a jelentkezők orvosilag fognak megvizsgáltatni. — A tanfolyam folyó évi szeptember hó 10-én fog megnyitni s a jelentkezők személyes megjelenésre szeptember hó első napjaiban fognak meghívni. — Szegény sorsnak némi havi segélyezésben is részesülhetnek. — Temesvárott, 1894. július hó 15-én. Sebeszta Károly kir. tanácsos, Temesvármegye kir. tanfelügyelője.

Az E. K. E. és két hazafias község. Az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület gyűjtőlevelet küldött szét az országban, melyből egy-egy a temesvármegyei Grebenác és Gajtásol községekhez is eljutott. A két derék község a következő szép levélben jelentette ki, mikép belépnek az egyesületbe tagoknak: „Vonatkozással 600 számú nagybecsű átiratára, van szerencsém örömmel közölni, hogy a körjegyzőséghez tartozó Grebenác és Gajtásol községek az E. K. E. — be rendes tagokul beléptek. Nem hagyhatom felemelítés nélkül azt, hogy Grebenác község kizárólag román ajkú lakosokból áll, ugyszintén Gajtásol kizárólag szerb ajkú lakosokból áll és dacára annak, hogy Gajtásol az orszagnak egyik legszegényebb községe (62 hazszámból áll és 75% községi pótdóval van terhelve) a képviselőtestület egyhangulag és hazafias lelkesedéssel lépett be az egyesületbe, mivel a képviselőtestület az egyet magasztos és nemes missióját felfogta, az nagyon becsüli és őszinte szívből óhajtja, hogy az egyesület zászlójjára irt elv diadalra vezessen. Adja Isten, hogy ugy legyen! Temesvármegye, Grebenác 1894. július 21. Beran Oszkár körjegyző. — Az egyesületnek a turistaság mellett az is célja lévén, hogy a más ajkú lakosokat a társadalmi érintkezéssel a magyarsághoz közelebb hozza: valóban csak örvendeni tudunk, hogy hazafias községeink ilyen módon fejezik ki ez eszméhez való ragaszkodásukat.

Értésítés a benlakással összekötött kolozsvári kereskedelmi akadémiáról. A kolozsvári kereskedelmi akadémiába oly növendékek vétettek fel, kik a gymn., reál-, vagy polgári is-

fogják magukat érezni az enyhén zsongító és egyenletes égáju Marillában, ép úgy, mint súlyos betegségből üdülők, a kik kíméletes gyógyhatányokra szorulnak.

A mi Marilla helyrajzi viszonyait illeti, nagy érdekléssel követtem az utat Temesvártól kezdve látandó, hogy hol merül fel tulajdonképpen a végtelen rónából azok hegység, melyben egy 2500 lábnyi gyógyhely fészkelhet Versecznél felmerült egy domblánczolat sarka, mely azonban megint félig meddig eltűnt. Jassenova azon állomás, a hol at kell szállni a szárnyvonatra, mely mindég emelkedve a kékellő hegység irányban Oraviczara, a vasúti végpontra. Marilla felé vezet. Innét kitünő hegyi uton több kanyarutban mindig fölfelé 1¼ óra alatt érünk Marillába. Behajtuk a sűrű erdőbe s egyszerre valóban meglepő látvány terül el előttünk, mint egy színházi dekoráció a gyógyhely remek parkjával minden oldalról a legszébb fenyőerdőtől környezve, melyet tájilag elkényeztetett voltomra valaha láttam. Sekély teknőszerű bemélyedésben fekszik, mely szomszéd hegyektől és az övező óriást fáktól ótamzava szélcsendes menedéket képez.

Első sorban helyeztem a klimatikus viszonyokat. De Marilla azonkívül rendelkezik egy valóban racionális és szigorú felügyelet alatt álló hidegvíz intézettel körülbelül 50 fejni szolgásmélyzettel, a nevezett kóralapopotknál nem esekély értékű gyógyeszköz. Az intézet minden gyógykészülékkel bőven el van látva, al-

kola négy alsó osztályát végezték. Az 1894/95 tanévi beiratások szeptember 1-6-g eszközöltetnek. — Tandij egy évre 60 frt, melynek fele szeptemberben, fele februárban fizetendő; továbbá 2 frt ifjusági könyvtárdij. Az új tanulók 5 frt beiratásdíj is fizetnek. A benlakásba 100 tanuló vehető fel s felvételért e hó 15-ig kell folyamodni. Benlakási díj egy évre 400 forint, mely összeg negyedévenként vagy kivételesen havonként is fizethető. Bővebb értesítést nyújtó évi Értesítővel készséggel szolgál a szülők megkeresésére az igazgatóság.

Az idegen vígéczek megadóztatása. A pénzügyminiszter rendeletet intézett az összes pénzügyigazgatóságokhoz, melyben elrendeli, hogy mindamaz osztrák és külföldi kereskedelmi utazók, a kik nem kizárólag mintaszertinti megrendeléseket gyűjtenek, hanem kész árukat hordva magukkal, azokat a szállókban, vagy házról járva árusítják III. oszt. kereseti adóval rovdók meg. Az adó kivetése és beszerzése akként történik, hogy a pénzügyigazgatóság adójavaslatát kézbesítik az utazónak, azzal, hogy a javaslatba hozott adóösszeget az állami vagy városi adópénztárba, rendes lakóhelyének bejelentése mellett, fizesse be, hol annak idején a tényleg megállapított adóösszeget közlik vele. Ha a biztosítékot le nem teszi, az illető utazó árukészletének megfelelő részét zár alá veszik a kivetendő adó biztosítására.

Hazai gyümölcsészetünk és a szentpétervári kiállítás.

Már több ízben volt ismertette részint napi-részint szaklapjainkban, hogy az Észak metropolisában: Szent-Pétervárott rendkívül nagy bece van a friss csemege-gyümölcs- és tényleg majdnem hihetetlennek tűnik fel, mily nagy mennyiségű gyümölcs fogyasztatik nem csak Szent-Péterváron és Moszkvában, hanem Riga, Dynaburg, Helsingfors, Smolensk, Rybinsk, Varsó, Kowno, Nisni-Nowgorod, Wilna, Kiew, Minsk stb. nagyobb-kisebb orosz városokban is, mily nagy fényezés tárgyaül szolgál a szép gyümölcs az előkelőbb körök és a középosztály asztalánál, és mily magas árat fizetnek ennek folytán Oroszországban asztali gyümölcsért.

E körülmény Magyarország által ezideig vajmi kevéssé volt kihasználva gyümölcsészetének javára. Hallottunk ugyan Kecskemétről indított szórványos gyümölcsküldeményekről Oroszországba, de éppen mert nagyon is szórványosak, komolyan számba nem jöhettek.

Annál jobban sikerült Franciaország és Dél-tirol érdekelt köreinek meghódítani az orosz gyümölcsfogyasztást és tekintve a rendkívüli magas árakat, nagy hasznát látták az oroszokkal való összeköttetéseknek.

Hogy pedig Magyarország geographice sokkal kedvezőbb fekvésénél fogva, vagy inkább ennek dacára sem urálja de sőt még csak részben sem bírta meghódítani az orosz gyümölcs piacot, ez bizonyára nem a magyar csemegegyümölcs minőségén múlt, mert ez minden

kalmaztatik a hidegvíz és különféle gyógyhatású meleg fürdőkön kívül izzasztó készülék, villamosság és massage a házi gyógyszerár minden szükséges gyógyszerrel el van látva. A szobák a régi főpületben, a hol az étterem is van, igen csinosak, az ujonnan épített villákban még szebbek és kényelmesebbek. Az élelmezés egyszerű jó polgári konyhaból kerül, vendéglői mellékzettel nem bír, s a mint régi vendégektől hallottam, évről-évre javulóban van. Az árak igen mérsékeltek, szerény viszonyoknak is megfelelőek; úgy hiszem a kárpáti fürdők árainak majdnem csak felét képezik.

Minden előnye mellett Marilla nem minden, még javult betegeknek sem való, a ki mutatni, szórakozni akar, látni és láttatni minden nap más irányban kirándulni, az ne menjen oda. Csendes erdei magány az, hova azt kell küldeni, a ki komolyan keresi egészségét. Unatkozni végre ily szoroson együttlako és egymásra utalt tarsaságban nem igen fog valaki; a kura igényei, a számos sétauton való ballagás, érdekes közelebb és messzebb kirándulások az időt csak kitöltik. Minél inkább gyarapodik majd, a mit annyira érdemel, ezen valódi gyógyhely, annál több befektetés történhetik majd azután a vendégek kényelmére és szórakoztatására, a mint a hely felfedezője, alapítója és vezetője Hoffenreich dr. folyton fáradozik is.

Dr. Stiller Bertalan,
egyetemi tanár.

tekintetben felveheti a versenyt úgy a francia mint a tiroli gyümölcsös, hanem hiányzott a kezdeményező, mozgató erő, mely e nagy fogyasztóhoz terelte volna a magyar terményt.

Most azonban elérkezett végre az alkalom, hogy a magyar csemegegyümölcsöt egy csapással, könnyű szerével be lehet vezetni Oroszország fogyasztó területeire anélkül, hogy a magyar gyümölcsstermelőknek bármilyen fáradságukba vagy anyagi áldozatukba kerülne.

Csak akarnia kell a magyar termelőnek és nem csak piacot fog hódítani termelvényének, de meg vagyunk győződve, hogy ki fogja Oroszország piacairól a versenyző államokat szorítani; mert kedvező helyrajzi fekvése és gyümölcsének kitünő minősége megadják neki a sikeres versenyre képesítő tehetséget és erőt. Csak be kell mutatnia termelvényének mustrait, az idén pedig bemutathatja, mert jó gyümölcsstermés mutatkozik Magyarországon és a magyar gyümölcsstermelő el fogja mondhatni a hajdani római császárral: Jöttem! Láttam! Győztem!

A császári orosz kertészeti egyesület gyümölcsészeti kiállítást rendez, mely folyó évi szeptember hó 22-én nyitattik meg Szent-Pétervárott a védnöke: O császári Fensége Nikolaj Michajlovics nagyherceg által. A kiállítás nemzetközi lesz és elmondhatjuk, hogy nagy-szerű előkészületekkel tétetik folyamatba, mert a rendezőség hatalmas segédeszközöknek lévén birtokában, minden hathatós tényezőt megmozgatott, hogy a siker méltó legyen és megfelelő az eszközök nagyszerűségének. Europa még nem látott olyan gyümölcsészeti kiállítást, a minőnek a szentpétervári kiállítás ígérkezik!

Az orosz császári kertészeti egyesület minden államban jelölt ki egyet az előkelőbb és kiválóbb szakférfiak közül, a ki az említett kiállítást illetve ennek ügyeit képviselje az illető államban. Így péld. Magyarországon Mauthner Odön magkereskedőt tisztelte meg képviselővel. Visszont a magyar kormány, illetve a földmívelési magyar királyi ministerium Molnár István kir. gyümölcsészeti biztost nevezte ki szentpétervári képviselőjéül és bizta meg a magyar osztály rendezésével és ugyancsak a földmívelési magyar királyi ministerium szintén Mauthner Odön magkereskedőt ruházta fel a magyar csoportbiztos tisztségével Szent-Pétervárott.

E két férfiú már most minden lehetőséget követ, hogy Magyarország gyümölcsészete minél nagyobb minél impozánsabb méretekben, minél tömegesebben, minél szebben legyen képviselve. A gyümölcsstermelőknek minden kedvezmény, minden könnyebbség kieszközöltetett, hogy csak tömegesen vegyenek részt a kiállításban: A magyar kormány a kiállításra szánt gyümölcsök szállítási költséget saját terhére elvállalta, úgy hogy a kiállítókat semmi költség nem terheli, sőt arra meg Mauthner vállalkozik, hogy olyan nagyobb gyümölcsstermelőkhöz, a kik terjedelmesebb nagyobb szabású gyűjtemény gyümölcsöt akarnak kiállítani, Mauthner az ő saját költségén küld szakavatott embert, ki a gyümölcsöt szakszerűen becsomajolja!

A kiállítást érintő minden kérdéssel bátran fordulhat gyümölcsstermelő közönségünk akár Molnár Istvánhoz akár Mauthner Odönhoz, mindenik kimerítő választ és felvilágosítást legott készséggel fog adni minden kérdésre. Ritkán kínálkozik ily kitünő alkalom a hazai gyümölcsészet részére minden anyagi áldozat nélkül egy nagy, hatalmas és jövedelmező piacot könnyű szerével megnyerni. Közönségünkön áll, hogy ezen alkalmat megragadja és el ne szalassza. Mutassák meg termelőink tömeges részvételük által, mire képes a magyar gyümölcsész, mutassák fel Szent-Pétervárott a magyar gyümölcsöskert kincseit. Ha ezeket meg fogják ott ismerni, bizonyára kapva-kapnak rajtok és játszi könnyen kifogják onnan szorítani a francia és a déltiroli versenyt.

Haszonbérlet.

Szredistyeyi Lazarovics Mihály ur nagyszredistyeyi uradalmához tartozó s a „kis rét“-ben fekvő mintegy 230 hold legjobb minőségű szántóföld egészben vagy kisebb s nagyobb részletekben a jövő gazdasági évre készpénzfizetés mellett kiadó, közelebbi értesítések kaphatók alólirt zárgondnoknál vagy Nagyszredistyeyén az uradalmi tisztartásánál.

Dr. Kormos Béla,
zárgondnok.

A világhírű
Csodaember
és arczismerő
B. József

átutazásában itt,

A két kules szalodában

néhány napig található. Tudománya abban áll, hogy kéz- és arczvonások által és a matematika segítségével minden ember nevét megmondja. Továbbá fontos adatokat mond az ember multjára és jövőjére nézve. A ki meglátogatja, meggyőződhetik tudományáról. Gondolatba lehet venni a legfontosabb dolgokat, melyek végett tanácskozni akarnak vele; nem kell neki azt mondani, eltalálja ő azt rögtön a legjobb tanáccsal szolgál, hogy kívánsága mi módon teljesedhetik be, vagy sem. A legjobb társasághoz tartozó tudományos emberek személyesen győződtek meg arról, hogy művészete fontos mindenki számára. (Külön vározsobaja van.)

B. József

4 világrészt utazott be és ember ismeretben oly gyakorlatot szerzett, hogy mindenkinek tanácsokkal szolgálhat. Ő nem proféta, hanem memotechnikai és csilagászati könyvek alapján tanult ember.

Értekezési órák:
reggeli 8 órától este 8 óráig.

Kiváló tisztelettel

A Fenti.

Előjegyzés szőlőoltványokra!

A Nagyméltóságú földmivvelésügyi m. kir. miniszterium ellenőrzése alatt álló országos szőlő oltvány telep részvénytársaság azon ezélből, hogy a szőlőbirtokosságnak szőlő oltvány szükségletét a kivántató fajokban és mennyiségben fajtisztán biztosíthassa, az **1895-ik év tavaszán készitendő** szőlő oltványokra, már most előjegyzést nyit.

Az előjegyzési határidő 1894. augusztus hó 15.

Az előjegyzett oltványok az előjegyzés sorrendje szerint teljes mennyiségben fognak kiszolgáltatni.

Az előjegyzés mondja és feltételei tárgyában bővebb felvilágosítással készségesen szolgál alólirt igazgatóság.

Országos szőlő oltvány telep részvénytársaság
Arad-Baraczkán.

Ménes, u. p. Györök Arad megye.

2053. sz. — 1894.

Hirdetmény.

Az 1883. évi XLIV. t.-cz. 36. §-a vonatkozásával közhirre tétetik ezen városi adó-

hivatal részéről, hogy 1894. évi adóelőírás immár teljesen befejeztetett.

Felhivatnak ennél fogva sz összes adófizetők az iránt hogy adótartózásuknak adókönyvecskéikben leendő előírása végett a városi adóhivatalnál f. évi augusztus hó 15-éig különbeni törvényes következmények terhe alatt jelentkezzenek.

Városi adóhivatal

Verseczen, 1894. jul. hó 20-án.

Bodry Mihály,

tanácsnok mint városi adóhivatali főnök.

Ad 5149/1994.

Pályázat.

Versecz város törvényhatóságánál az évi 900 frt fizetéssel és 180 frt lakpénzzel javadalmazott levéltárnoki állás kinevezés útján betöltendő.

Az 1883. évi I. t. cz. 13. §-a értelmében kellően felszerelt pályázati kérvények legkésőbb f. é. augusztus hó 31-ig Nikolics Sándor főispán úr Ó Méltóságánál benyújtandók és okvetlenül megkivántatik annak kimutatása, hogy az illető az idézett §. második pontjában körülirt szakvizsgálgátot letette.

Verseczen, 1894. évi julius 23-án.

Polgármester helyett:

Weifert,
főjegyző.

Kirchner J. E. özvegyének

Verseczen saját házában

41 év óta fennálló, gőzerővel működő s a legujabb rendszerű gépekkel felszerelt

könyvnyomdája

ajánlja magát mindennemű nyomtatványok úgy mint:

újságok, különféle művek, röpiratok,

árjegyzékek, számlák, étlapok, látogatójegyek,

eljegyzési kártyák, czimlapok, bál meghívók,

gyászjelentések, valamint czimkéek, árújegyek,

arany, bronz vagy szini előállítására

Elvállal továbbá körözvények, gyászjelentések, tabellák készítését minden hazai nyelven, s a legjutányosabb árak mellett.

A felvételi iroda, és könyvkereskedés mely az Andrassy-sétatár és az iskola-úteza sarkán lévő Kádits-féle házában van elhelyezve, elvállal mindennemű megrendelést az összes bel- és külföldi hírlapokra, regényekre, divatlapokra és minden e szakba vágó dolgokra.

Ugyanott kaphatók minden fajta irodai szerek a legnagyobb választékban s a legjutányosabb árakon.

A XXXVIII. évfolyammal bíró első verseczi német lap, a „Werschetzer Gebirgsbote“ és „Délvidék“ szerkesztősége és kiadóhivatala számára a hirdetések, felszólamlások és levelek a felvételi irodában is elfogadtatnak.

Mindennemű nyomtatványok a jegyzői irodák részére.

